

ทัศนะ เล็ก ๆ น้อย ๆ จากชาวญี่ปุ่น

ยุนอิโร นิชิโน*

6 นื่องในโอกาสครบรอบร้อยปีของความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ผมเป็นชาวญี่ปุ่นคนหนึ่งที่ได้ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองไทยมา 50 ปีแล้ว ครึ่งหนึ่งของความสัมพันธ์ไทยกับญี่ปุ่น ผมก็มีความรักเมืองไทยเช่นคนไทยทุก ๆ คน อยากจะให้เมืองไทยเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก ตลอดระยะเวลา 50 ปี ที่ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองไทยและได้เห็นเมืองไทยเจริญขึ้นมาเป็นลำดับก็ดีใจ

ด้วย เมื่อเทียบนิสัยและขนบธรรมเนียมของคนไทยกับคนญี่ปุ่น มีหลายอย่างคล้าย ๆ กัน แต่ก็มีผิดกันบ้าง เช่น คนญี่ปุ่นถือระเบียบเคร่งครัดมากไป ไม่ว่าจะเป็นการทำงานการดำรงชีพหรือไม่ก็ตาม นิสัยหรือการรักษาระเบียบเหล่านี้ เขาจะปลูกฝังมาตั้งแต่เล็ก ๆ ยกตัวอย่างง่าย ๆ เช่น การเดินร่ำ คนญี่ปุ่นจะต้องระวังให้ติดตั้งแต่ปลายเท้าทั้งสองข้าง ทำทางผิดไม่ได้เลย การเดินร่ำซึ่งเป็นการ

สนุก ๆ ก็เลยเป็นการต้องระวังเสียจนหมดสนุก ส่วนคนไทยเราเดินยังงี้ก็ได้รู้จังหวะเป็นเดินได้เลย อย่างสนุกสนานไม่ต้องระวังอะไร หรือเช่นการข้ามถนนก็เหมือนกันที่ญี่ปุ่นทุกคนเคร่งครัดมาก ต้องรอสัญญาณไฟขึ้นให้ข้ามถึงข้ามได้ ถ้าสัญญาณไฟยังไม่ขึ้นแม้จะไม่มีการเดินข้ามก็เลย แต่ที่เมืองไทยข้ามกันตลอดไม่ค่อยรักษาระเบียบหรือคนขับรถที่ญี่ปุ่นยังรักษาระเบียบมาก เช่น ขับในเมืองใหญ่ ๆ ความเร็วจะไม่ให้เกิน 40 กม.ต่อชั่วโมง และทุกคันวิ่งรักษาเลนอย่างถูกต้อง จะไม่วิ่งเลนโน้นเลนนี้ จึงทำให้รถทุกคันวิ่งได้สะดวกดี อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นก็น้อยมากที่กรุงเทพฯ เรื่องของรถติดซึ่งกำลังแก้กันมาตลอดแต่ก็ยังไม่ค่อยดีขึ้นนัก ปีนี้ไทยจัดให้เป็นปีท่องเที่ยวทุก ๆ ด้านได้เตรียมการต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศไว้เป็นอย่างดีทุกอย่างดีมากอยู่แล้ว แต่ยังมีเป็นปัญหาอยู่มากก็คือ เรื่องรถติดและทำให้เสียหายมากหลาย ๆ ด้าน อย่างเช่นในโตเกียวเขามีประชากรอยู่ประมาณ 12 ล้านคน แต่การจราจรก็ไม่ติดขัดมากอย่างนี้ เพราะว่า

1. เขามีรถรางใต้ดินและรถไฟ

ไฟฟ้า ซึ่งวิ่งบริการทั้งรอบเมืองใน

*กรรมการประจำสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ประธานบริษัท โตโยเมก้า (ประเทศไทย) จำกัด ที่ปรึกษาสำนักงานกฎหมาย ดิลลิ๊ก แอนด์ กิบบินส์

เมืองและต่างจังหวัดซึ่งสะดวกรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายด้วย

2. ในเมืองมีที่จอดรถสาธารณะกว้างใหญ่หลายแห่งทั้งใต้ดินและในอาคารใหญ่ ๆ

3. ที่สำคัญคือ นักเรียนและนักศึกษาไปโรงเรียนไม่มีใครใช้รถส่วนตัวเลย คือชั้นประถมและมัธยมต้องเข้าเรียนในเขตที่อาศัยอยู่เท่านั้นจะไปเรียนข้ามเขตไม่ได้ ถ้าไม่ใกล้ก็จะเดินกันไปเอง หรือนั่งรถราง ส่วนนักศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัยส่วนมากย้ายไปอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งมีหอพักจัดไว้เรียบร้อยและปลอดภัย

นอกจากนี้ รัฐบาลชุดใหม่ของฯพณฯ ทาเคชิคา ยังสั่งให้ทุกกระทรวงย้ายอย่างน้อยหนึ่งกรมของแต่ละสังกัดไปอยู่ต่างจังหวัด เพราะเวลานี้จะประชุมหรือพบปะกันได้โดยใช่

โทรทัศน์ ไม่ต้องเข้ามาประชุมในห้องเดียวกัน

4. คนทำงานประจำทุก ๆ วัน ส่วนมากหรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ก็จะไปโดยรถราง หรือรถใต้ดิน หรือจะเดินไปกันโดยถือว่าเป็นการออกกำลังกายดี

หากกรุงเทพฯ เราปล่อยไว้ในสภาพปัจจุบันนี้แล้ว การจราจรจะยิ่งมีปัญหามากขึ้น นอกจากนักท่องเที่ยวนั้น ซึ่งเป็นชาวต่างชาติจะหนีไปเที่ยวที่อื่นกันแล้ว นักธุรกิจในเมืองก็ยังปฏิบัติหน้าที่ไม่สะดวกเสียหายมาก รัฐบาลควรจะส่งเสริมการสร้างรถรางลอยฟ้า ซึ่งมีโครงการอยู่แล้ว แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ต้องลงทุนมากปล่อยให้เอกชนแต่ฝ่ายเดียวคงจะไม่สำเร็จ ทางที่ดีรัฐบาลควรจะร่วมลงทุนด้วยและช่วยเหลือให้ความสะดวกในทุกด้านจึงจะทำได้สำเร็จแน่

อีกเรื่องหนึ่งที่เห็นว่สำคัญก็คือเรื่องบริษัทก่อสร้าง ที่มาแข่งขันมากเกินไป ถ้าจะประมูลราคางานใหญ่ ๆ แต่ละบริษัทต้องใช้นายช่างหลายวันและเสียค่าใช้จ่ายมากในการประมาณราคา การประมาณราคารายหนึ่งของงานใหญ่ ๆ แต่ละบริษัทต้องใช้เงินเป็นสิบ ๆ ล้านเยน และย้งต้องแข่งขันกันประมูลราคาและตัดราคากัน ในที่สุดแม้แต่ได้งานมาทำแล้วก็ตาม หากกำไรได้ยากงานที่ออกมาจึงไม่ดีเท่าที่ควรและไม่ค่อยเสร็จตามกำหนด ทางที่ดีแล้ว ควรจะจัดงานออกเป็น ส่วน ๆ ส่วนไหนให้แบ่งไปแต่ละบริษัทรับเป็นส่วน ๆ ไป ที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ละบริษัทเข้าคิวหมุนเวียนกันรับงานไป เรียกว่า Dango (หมายความว่า ตกลงกันภายใน) ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายไปแข่งขันประมูลราคา งานที่ออกมาก็มีคุณภาพดี เสร็จตามกำหนด ไม่มีปัญหาอะไรเลย แต่เมื่อเร็ว ๆ นี้ หนังสือพิมพ์ญี่ปุ่นได้โจมตี Dango นี้ เพราะว่าไม่แข่งขันอย่างยุติธรรมและตั้งราคาไว้อย่างสูง และเทศบาลบางแห่งได้ยกเลิกการประมูลและเรียกประมูลใหม่ แต่ผลการประมูลใหม่ก็ได้มีการ Dango อีกทั้งนี้ราคาที่เสนอมาก็ตามยุติธรรมและไม่ผิดกับกฎหมาย เทศบาลนั้นจึงต้องรับการประมูลครั้งที่ 2 นี้